

Inrikes flyttningar

Inrikes omflyttning är förmodligen den faktor som mer än någon annan påverkar den regionala befolkningsstrukturen. Skillnaden mellan antalet inflyttare och antalet utflyttare (flytt-nettot) är oftast litet för exempelvis en kommun. Däremot betyder det mer att åldersstrukturen ofta skiljer sig åt för in- och utflyttarna. För storstadskommunerna domineras inflyttarna av yngre personer i åldern 19–30 som till viss del är långväga inflyttare. Utflyttarna från storstäderna är ofta barnfamiljer som flyttar kortväga. Eftersom det är främst yngre människor som flyttar och de främst flyttar till större kommuner/tätorter kommer också barnafödandet att öka i dessa regioner, med regionala födelseöverskott som följd.

Flyttströmmarna är påfallande stabila över tiden. Under 1990-talet har ungefär 1,2 miljoner personer flyttat årligen. Siffrorna för år 2001 är obetydligt lägre än de varit de senaste åren.

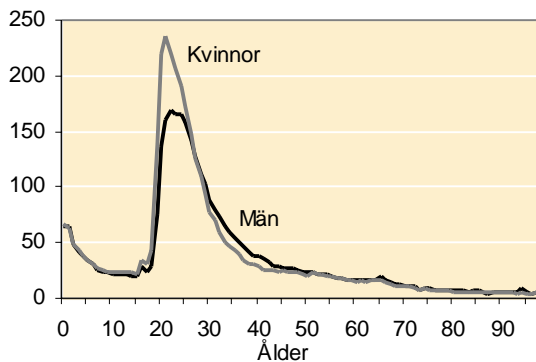
Det är främst storleken på flyttnettona som varierar med konjunkturcyklerna. I högkonjunktur brukar storstadsregionernas flyttningsöverskott minska. Detta mönster bröts vid senaste konjunkturuppgången 1997.

Antal flyttningar 2001

	Antal
Inom församling, mellan fastigheter	446 840
Inom kommun, mellan församlingar	329 186
Inom län, mellan kommuner	200 051
Över län, inom riket	187 941
Summa	1 164 018

Antal flyttningar efter kön och ålder 2001

Antal per 1 000

Om flyttmönstren från 2001 består innebär det att en kvinna i genomsnitt förväntas flytta knappt elva gånger och en man förväntas flytta drygt tio gånger i sitt liv. Eftersom unga kvinnor är mer flyttbelägna än män i samma ålder

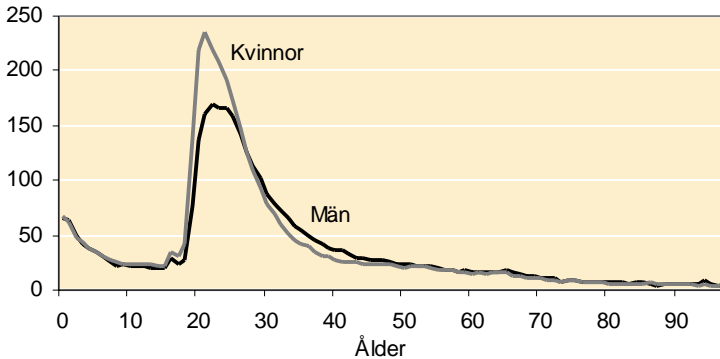
får kommuner med stora flyttunderskott ofta också ett stort kvinnounderskott. I Essunga och Övertorneå är det ungefär 10 kvinnor på 17 män (störst underskott 2001) i åldern 20–24 år.

Vanligaste skälet till flyttning är byte av bostad, som flytt från föräldrahemmet, familjebildning, separation och byte till större/mindre bostad på grund av förändring i hushållsstorleken. Första flyttningen görs i förskoleåldern och är oftast en kortväga flyttning. Mellan 19 och 30 års ålder görs i snitt fyra flyttningar. De långa flyttningarna (längre än tio mil) görs främst i denna åldersgrupp. Det är också i denna åldersgrupp som merparten av flyttningar som är kopplade till studier och byte av arbete görs.

Flyttningar mellan kommuner

Flyttintensitet för flyttare över kommungräns, 2001

Antal per 1000

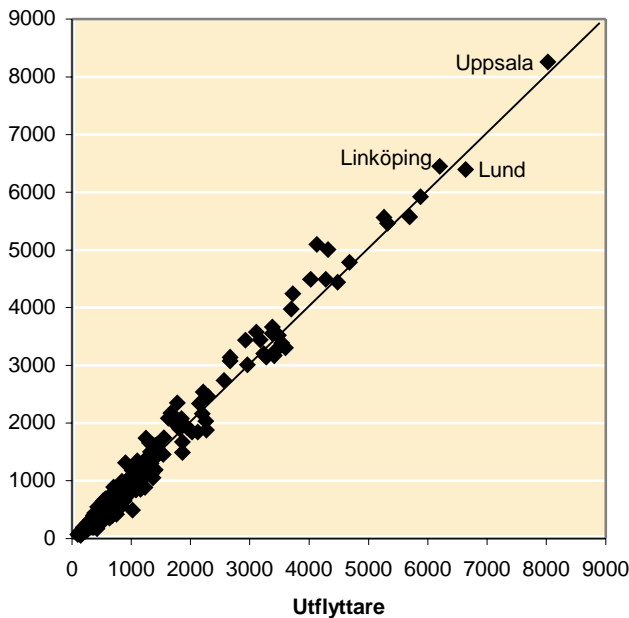

Om man jämför flyttströmmarna över kommungräns år 2001 med de som ägde rum 1971, 1981 och 1991 så är åldersfördelningen i stort sett densamma. Den största skillnaden är att barn 0-9 år utgör en allt mindre andel av flyttarna jämfört med 1971, 1981 respektive 1991. An-

delen flyttare i åldrarna 19-24 har ökat, till viss del beroende på ändrad lagstiftning 1991 då studenter vid universitet/högskola skulle folkbokföras på studieorten. Lagen har successivt kommit att efterlevas i allt högre utsträckning.

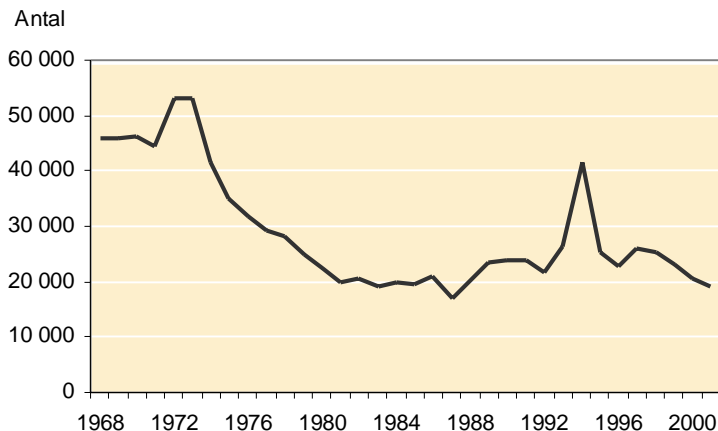
Antalet in- respektive utflyttare per kommun 2001

Inflyttare

Strömmarna av antalet in- respektive utflyttare är för de flesta kommuner av ungefär samma storlek. Storstäderna är exkluderade ur diagrammet för att ge en tydligare bild av förhållandet för de mindre kommunerna. Stockholm hade ett flyttnetto på -1 506 personer, motsvarande siffra för Göteborg och Malmö är 1 658 resp. 636. Uppsala hade en stor inflyttning och utflyttning på cirka 8 000 i vardera riktningen. Inflyttningen var något större, vilket resulterade i ett mindre inflyttningsöverskott. Lund hade å andra sidan ett utflyttningsöverskott under år 2001.

Omflyttningens påverkan på kommunernas folkmängd, 1968–2001

Summeras inrikes flyttnettot för de 113 kommuner som 2001 har positivt flyttnetto finner man att dessa tillsammans ökar sin befolkning med ungefär 20 000 personer. Följaktligen minskar resterande 176 kommuner med samma

antal personer. Omflyttningen hade större inverkan på kommunernas befolkning i början av 70-talet med nettoförändringar på över 50 000 personer per år.

Kommuner med negativt inrikes flyttnetto 2001

Kommun	Antal
Stockholm	-1 506
Kiruna	-526
Upplands-Väsby	-390
Skellefteå	-375
Boden	-345

Stockholm är den kommun som har störst underskott vad gäller inrikes omflyttning. Det är första gången sedan 1990 som kommunen har negativt flyttnetto. Inflyttningen till kommunen har minskat samtidigt som utflyttningen ökat. Störst "förlust" har Stockholms kommun mot övriga kommuner i länet. I förhållande till övriga landet har kommunen ett positivt flyttnetto. Troligen är bostadsbristen i Stockholm en viktig orsak till den minskade inflyttningen. Ki-

Kommuner med positivt inrikes flyttnetto 2001

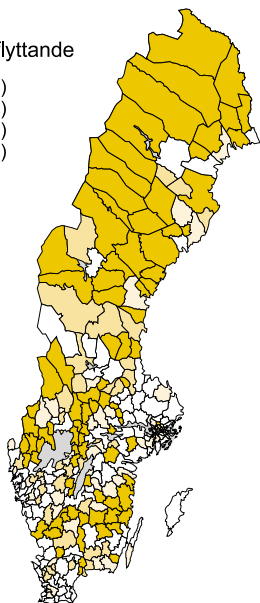
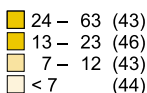
Kommun	Antal
Göteborg	1 658
Västerås	969
Helsingborg	689
Malmö	636
Norrtälje	577

runa, Skellefteå och Boden har haft stora negativa flyttnetton under en följd av år. Upplands-Väsby har tidigare haft varierande positiva/negativa flyttnetton.

Bland kommunerna som har positivt flyttnetto återfinns storstadskommunerna Göteborg och Malmö. Samtliga i tabellen förekommande kommuner har haft positivt flyttnetto de tre föregående åren.

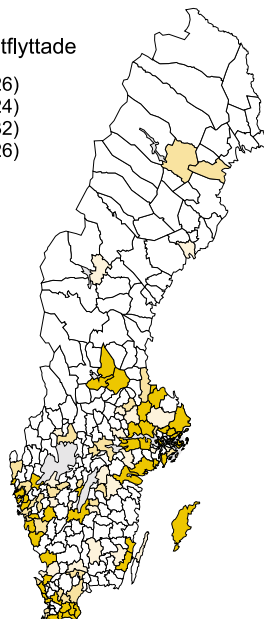
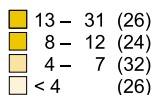
Flyttnetto i procent av antal utflyttade

Fler utflyttande än inflyttande

Flyttnetto i procent av antal inflyttade

Fler inflyttade än utflyttade

För ett mindre antal kommuner är utflyttningen betydligt större än inflyttningen. I några kommuner ger mer än varannan utflyttare upphov till vakans som inte fylls av inflyttare.

Kommuner med störst negativt flyttnetto i procent av utflyttade

Kommun	In-flyttade	Ut-flyttade	Netto	Flyttnetto i procent av utflyttade
Dorotea	55	146	-91	-62,3
Laxå	171	421	-250	-59,4
Kiruna	494	1 020	-526	-51,6
Gullspång	193	365	-172	-47,1
Ånge	226	405	-179	-44,2

Kommuner med störst positivt flyttnetto i procent av inflyttade

Kommun	In-flyttade	Ut-flyttade	Netto	Flyttnetto i procent av inflyttade
Stenungsund	1 314	904	410	31,2
Enköping	1 739	1 249	490	28,2
Norrtälje	2 353	1 776	577	24,5
Värmdö	2 175	1 671	504	23,2
Landskrona	2 082	1 624	458	22,0

Både Gullspång och Laxå har stora skillnader i inrikes inflyttade och utflyttade som till stor del kan förklaras av att ett stort antal immigranter som flyttar vidare kort tid efter immigrationen. Dorotea, Kiruna och Ånge har under flera år haft stor inrikes netto-utflyttning.

Samtliga kommuner med stort positivt flyttnetto i förhållande till antalet inflyttade är belägna i eller i närheten av Stockholms, Göteborgs och Malmös arbetsmarknadsområde. I dessa områden återfinns flertalet av kommunerna med positivt flyttnetto.

Inrikes flyttning för kommungrupperna

Det är främst kommungrupperna större städer, förorter och storstäder som har positiva inrikes flyttnetton. Storstäderna har jämfört med 90-talet ett lågt positivt flyttnetto beroende på Stockholms negativa flyttnetto. Storstäderna tappar befolkning främst till förorterna. Förorterna vinner 6 221 från storstäderna, i förhållande till övriga kommungrupper har man negativt flyttnetto.

Större städer är den kommungrupp som är ”motor” i flyttströmmen. Det är i denna grupp som flertalet av universitets- och högskolekommunerna återfinns. Inflyttningsnettona är positiva från alla kommungrupper utom storstäderna, störst från medelstora städer och industrikommuner.

Totalt och största inrikes flyttnetto mellan kommungrupperna, 2001

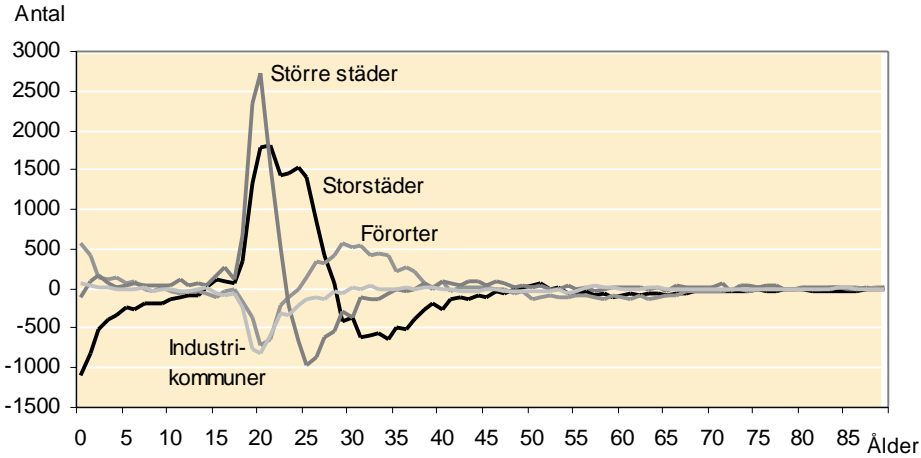
Totalt flyttnetto	Kommungrupp	Störst inflyttningsnetto från	Störst utflyttningsnetto till
788	Storstäder	Större städer	5 699
1 848	Förorter	Storstäder	6 221
5 276	Större städer	Medelst. städer	3 243
-588	Medelst. städer	Förorter	1 474
-4 326	Industri-kommuner	Förorter	188
-223	Landsbygds-kommuner	Förorter	705
-1 972	Glesbygds-kommuner	Landsbygd	8
179	Övriga större kommuner	Förorter	1 408
-982	Övriga mindre kommuner	Förorter	444

För t.ex. ”Glesbygd” kommer största inflyttningsnettot (8 personer) från ”Landsbygd” och största utflyttningsnettot går till ”Större städer” (-1 453 personer). Totalt hade ”Glesbygd” ett flyttnetto på -1 972 personer i förhållande till övriga grupper.

Flyttnettona mellan många av kommungrupperna är små, under 500 personer. Men för kommungrupper med relativt liten folkmängd innebär även små flyttnetton stor påverkan på befolkningsstrukturen

När i livet och vart?

Flyttströmmar mellan kommungrupper, 2001

Nettoflyttning i ett-årsklasser för storstäder, förorter, större städer och industrikommuner (övriga kommungruppers kurvor liknar i allt väsentligt kurvan för industrikommuner).

Diagrammet ovan visar den åldersmässiga sammansättningen på flyttströmmarna mellan kommungrupperna. Det visar när i livet man flyttar och vart man flyttar.

I åldersgruppen 19–28 år kan två perioder med flyttintensiva mönster urskiljas. För åldrarna 19–24 år, sker nettoflyttningarna i riktning till universitet/högskola (storstäderna/de större städerna) och från samtliga övriga kommungrupper. I åldersgruppen 25–28 år sker däremot flyttningarna främst från större städer och i riktning till storstäderna/förortskommunerna.

Befolkningen i storstäderna växer främst i de yngre yrkesverksamma och barnafödande åldrarna på bekostnad av övriga kommungrupper utom förorter och större städer. Storstäderna utgör 16,7 procent av rikets befolkning. Av landets 18-åringar bor 13,8 procent i storstäderna, långvarig inflyttning har lett till att mer än var 4:e 28-åring bor i storstäderna. Nettoströmmen från storstäderna består till största delen av barnfamiljer som flyttar till förortskommunerna. Något förenklat kan man säga att tio inflyttade i åldern 19–28 motsvaras av 3 utflyttande barnfamiljer med två vuxna och ett barn.

Antalet flyttningar efter 30 års ålder minskar drastiskt jämfört med de som sker i 20-årsåldern.

När man efter 30 års ålder flyttar gör man det oftast inom det egna arbetsmarknadsområdet. Detta innebär att där man vid 30 års ålder bor, eller i närheten därav, kommer man med stor sannolikhet också att fortsätta att vara bosatt.

De flesta kommungrupper förlorar befolkning i samband med att gymnasiestudierna avslutas. För att få tillbaka dessa måste man attrahera dem redan i åldrarna 24–28 år. Det är även i de åldrarna som det är vanligt att parrelationer inleds. För att kunna få inflyttning krävs en arbetsmarknad som är så bred att den kan ge arbete åt två personer. Tendenserna i dag är snarare att bredden i arbetsmarknaden minskar i de kommuner som betecknas som utflyttning-kommuner.

Inrikes flyttningar år 2001 ser ut som de gjort under större delen av 90-talet. Åldersstrukturen på flyttarna är densamma, antalet flyttningar ligger på samma nivå. Nettoströmmarna mellan kommungrupperna har i stort samma riktning. Effekterna av nettoströmmarna är dock mindre för år 2001 än vad de var under 90-talet. Detta beror främst på minskad inflyttning till och ökad utflyttning från Stockholm.

Tor Bengtsson
tor.bengtsson@scb.se